

Arbeidsmarkt zorg en welzijn Drenthe

Maart 2022

Deze factsheet laat de stand van zaken zien op de arbeidsmarkt voor zorg en welzijn in de provincie Drenthe. We brengen de ontwikkeling van het aantal werknemers en vacatures naar branche in beeld. De in- en uitstroom van werknemers komt aan bod. Daarna zoomen we in op het werkplezier, de werkdruk, het opleiden van de huidige medewerkers en de instroom van nieuwe professionals in het beroepsonderwijs. Als laatste een blik op de toekomst: de Drentse prognoses van de personeelstekorten t/m 2031 en de bevolkingsontwikkeling naar leeftijd in 2032 en 2042.

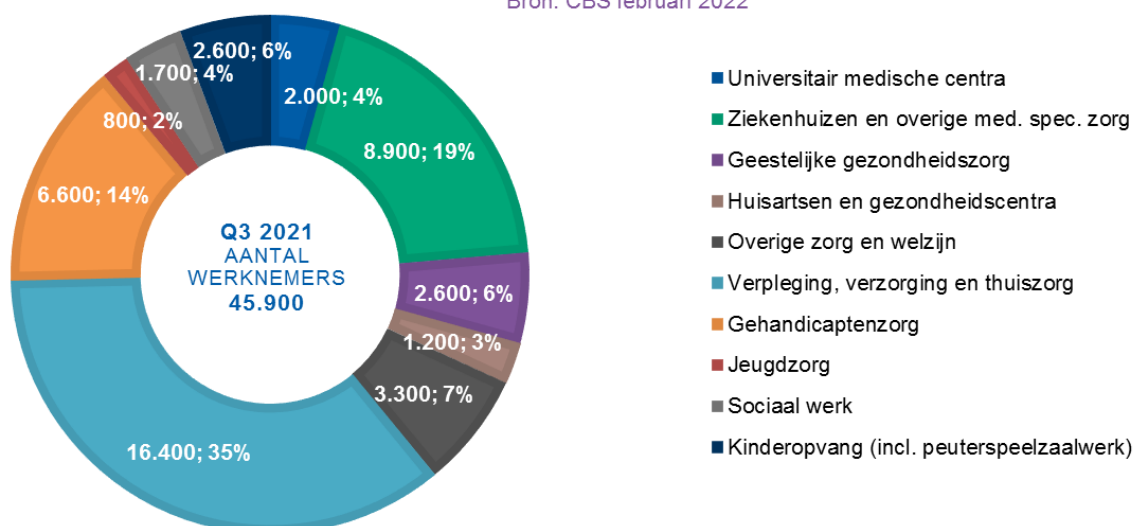
Aantal werknemers zorg en welzijn in Drenthe blijft groeien

- Zowel het afgelopen jaar (+800, +1,8%) als de afgelopen vijf jaar (+5.100, +12,5%) is het aantal werknemers in de sector zorg en welzijn in provincie Drenthe gestegen. In totaal werken er nu bijna 46.000 mensen in Drenthe in deze sector.
- Het aantal werknemers in Drenthe in alle sectoren is 215.400, dit betekent dat 21,3% van alle werknemers in de sector zorg en welzijn werkt. Dit percentage ligt hoger dan het landelijke gemiddelde van 17,1%.
- De meeste van deze 45.000 mensen hebben een baan in de branche verpleging, verzorging en thuiszorg (16.400, 35%), ziekenhuizen (8.900, 19%) en de gehandicaptenzorg (6.600, 14%).

Ontwikkeling werknemers zorg en welzijn Drenthe 2016-2021									
Aantal werknemers						Trend Q3 2016-'21		Trend Q3 2020-'21	
Q3 2016	Q3 2017	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2020	Q3 2021	Aantal	%	Aantal	%
40.800	42.200	43.100	44.400	45.100	45.900	5.100	12,5%	800	1,8%

Werknemers naar branche zorg en welzijn Drenthe

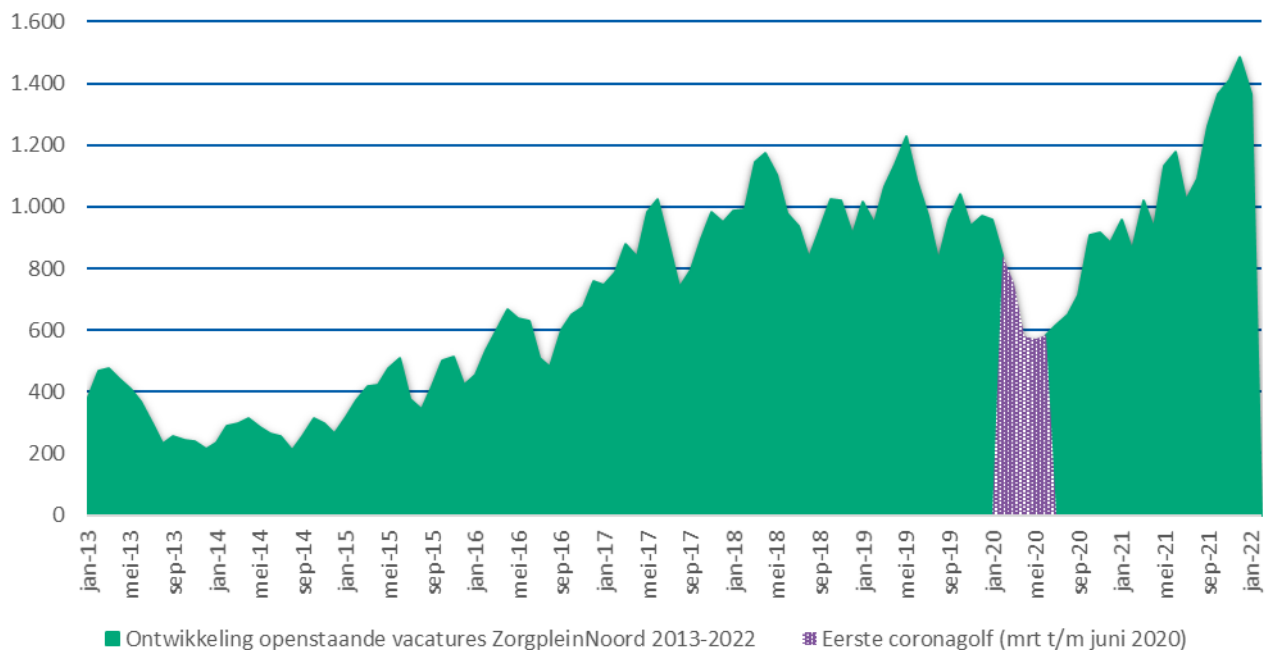
Bron: CBS februari 2022

Aantal openstaande vacatures stijgt in tweede helft van 2021 na forse daling gedurende eerste golf van de coronacrisis

- In het jaar 2021 hebben er in totaal 13.697 openstaande vacatures op de vacaturesite van ZorgpleinNoord gestaan. Nog nooit eerder waren er in één jaar zoveel openstaande vacatures.
- Vergeleken met 2020 is dit een stijging van 4.719 vacatures (+52,6%) en vergeleken met 2019 zijn dit 1.526 meer vacatures (+12,5%).
- We zagen eind 2020 dat het aantal vacatures weer stabiliseerde na de forse daling in de eerste coronagolf (mrt t/m juni 2020) tot vlak onder het niveau van 2019. Deze trend duurde ongeveer tot augustus 2021, waarna het aantal vacatures verder opliep.

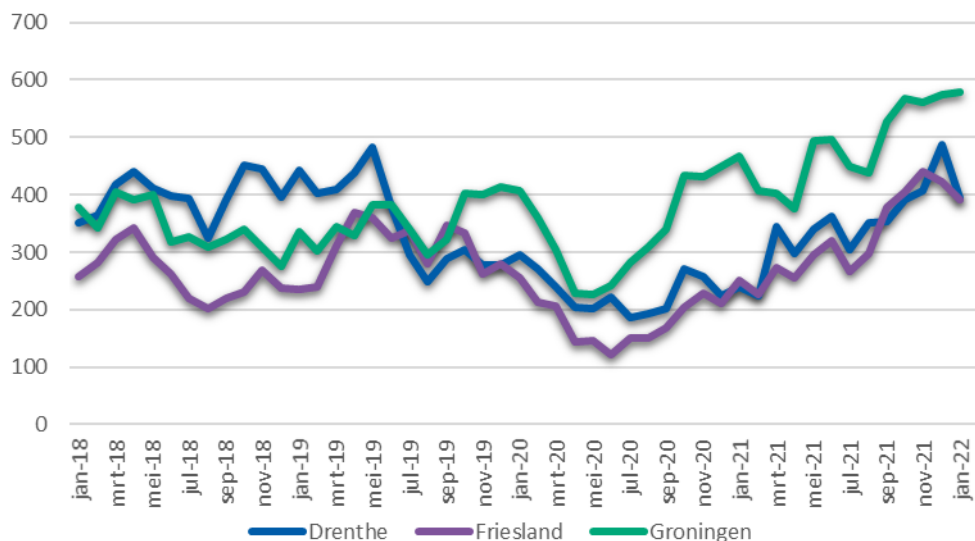
Vacature ontwikkeling 2013-2022

Openstaande vacatures per provincie: veel vacatures in de gehandicaptenzorg in Drenthe

- In provincie Groningen waren in 2021 de meeste vacatures (42%), gevolgd door Drenthe (30%) en Friesland (28%). De daling van het aantal vacatures in 2020, gedurende de eerste coronagolf (mrt t/m juni 2020), was in de provincie Groningen korter maar krachtiger. Vergeleken met Drenthe en Friesland stonden er in Groningen eind 2020 al meer vacatures open dan in 2019. Dit was bij de provincies Drenthe en Friesland pas in de tweede helft van 2021 het geval.
- Wat opvalt aan de verdeling van het aantal openstaande vacatures per branche en functiegroep in Drenthe is dat er vergeleken met de andere twee Noordelijke provincies, veel vacatures worden geplaatst in de functiegroep sociaal pedagogisch (1.325, 32%) en de branche gehandicaptenzorg (1.441, 35%).

Openstaande vacatures per provincie

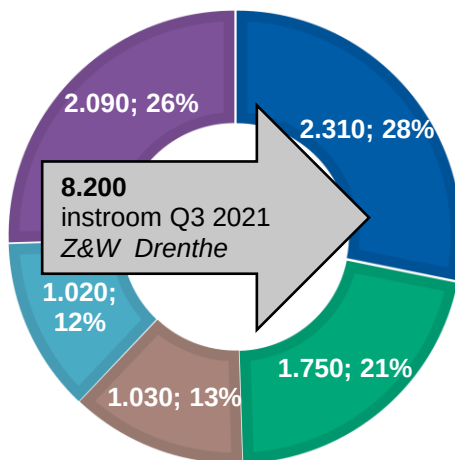
Vacatures provincie Drenthe 2021 naar branche en functiegroep		
Top 3 per branche:	Aantal vacatures	% van totaal in provincie
1. gehandicaptenzorg	1441	35%
2. verpleging, verzorging en thuiszorg	1338	33%
3. geestelijke gezondheidszorg	504	12%
Top 3 per functiegroep:	Aantal vacatures	% van totaal in provincie
1. sociaal pedagogisch	1325	32%
2. verpleegkundige	554	14%
3. verzorgende	491	12%

Mobiliteit binnen de Drentse zorg en welzijn sector is even groot als in- en uitstroom

De staafdiagrammen op de volgende pagina laten de totale in- en uitstroom van medewerkers bij zorg- en welzijnswerkgevers in Drenthe zien. Tussen het vierde kwartaal van 2020 en het derde kwartaal van 2021 stroomden 8.200 medewerkers in bij een Drentse zorg- of welzijnsorganisatie. Oftewel 18% van de werknemers startte afgelopen jaar met een nieuwe baan in de sector. In dezelfde periode verlieten 6.770 medewerkers hun Drentse zorg- en welzijnswerkgevers, z'n 15% van het totaal aantal werknemers aan het begin van dat jaar.

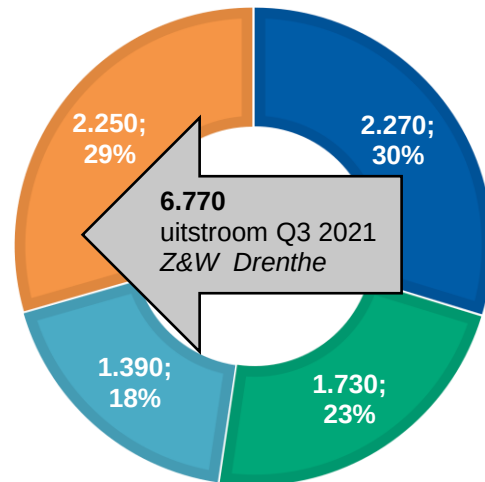
- De helft van alle in- en uitstroom van medewerkers in Drenthe is mobiliteit binnen de sector: 2.300 medewerkers verruilen van baan binnen hun branche en ruim 1.700 medewerkers startten bij een werkgever in een andere zorg- en welzijnsbranche.
- Ongeveer één op de elf werknemers (9%) stroomden nieuw in, in de Drentse zorg- en welzijnssector. De meeste van hen (2.090) komen direct uit de opleiding,
- 1.020 mensen zijn zij-instromer en 1.030 medewerkers hebben al eerder in de sector gewerkt.
- Eén op de twaalf medewerkers (8%) verliet afgelopen jaar de Drentse zorg- en welzijnssector. Van deze uitstroom uit de sector gingen 1.730 medewerkers aan de slag in een andere bedrijfssector. We weten van de 2.250 medewerkers overige uitstroom nu nog niet de eindbestemming. Tussen 2017 en 2020 stroomde gemiddeld 27% van deze medewerkers uit naar een uitkering, 12% ging verder als zzp'er, 25% ging met pensioen en de overige 36% werd inactief.

TOTALE INSTROOM NAAR HERKOMST

- dezelfde branche
- andere z&w branche
- herintreder (>1 jr. weg)
- zij-instromer
- overig (o.a. onderwijs)

TOTALE UITSTROOM NAAR BESTEMMING

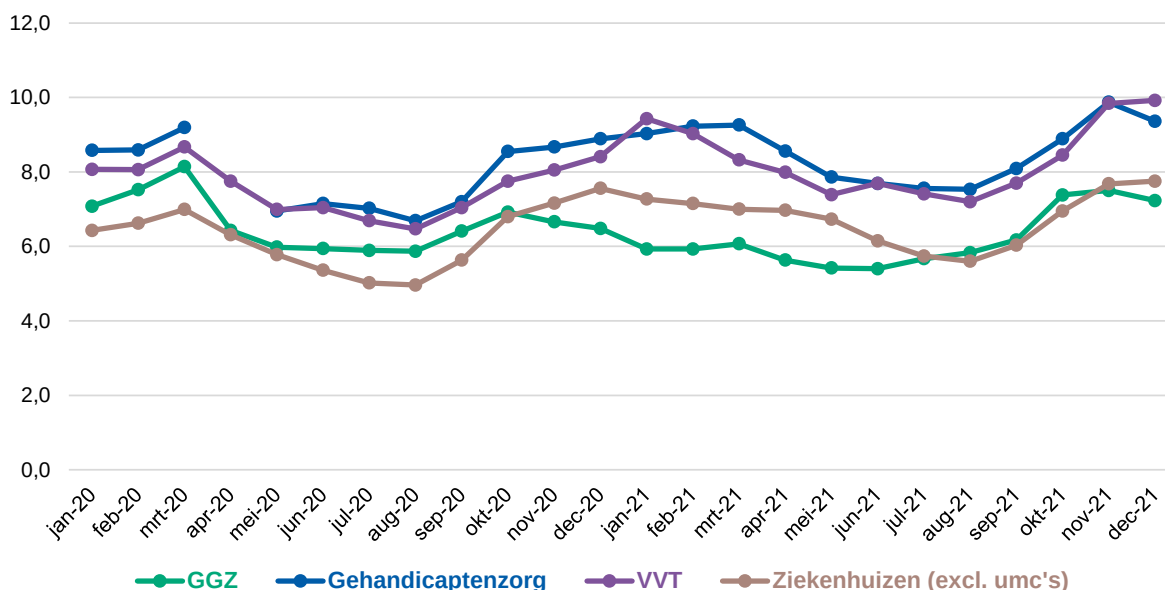
- dezelfde branche
- andere z&w branche
- andere sector
- overig (o.a. zzp, pensioen, uitkering)

Arbeidsomstandigheden: hoger ziekteverzuim in 2021 en 4 op 10 medewerkers ervaart hoge werkdruk

- Ruim acht op de tien werknemers (84,3%) in de Drentse zorg- en welzijnssector geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn met het werk dat zij doen, blijkt uit de CBS werknemersenquête van voorjaar 2021. In vergelijking met de meting in 2019 is de tevredenheid over het werk niet afgenomen, toen was 80,7% van de Drentse zorg- en welzijnsmedewerkers tevreden of zeer tevreden.
- Ongeveer 40% van de zorg- en welzijnsmedewerkers ervaart de werkdruk als te hoog of veel te hoog. Twee jaar geleden was dat nog 43,8%. Het aandeel medewerkers dat een te hoge werkdruk ervaart, verschilt per branche. In de branche jeugdzorg geeft bijna de helft (49,1%) van de werknemers aan de werkdruk als (veel) te hoog te ervaren. Het laagste aandeel wordt gemeten in de overige zorg en welzijn (o.a. eerstelijnszorg excl. huisartsen). In deze branche geeft nog geen derde (32,4%) van het personeel aan een (veel) te hoge werkdruk te ervaren.
- Tussen 2019 en 2021 is een toename van de ervaren werkdruk zichtbaar bij de huisartsen en gezondheidscentra en in de kinderopvang. In 2019 vond 43,7% van het personeel in de huisartsenzorg en 40,7% van medewerkers in kinderopvang de werkdruk (veel) te hoog. Twee jaar later liggen deze percentages op respectievelijk 47,3% en 43,8% van het personeelsbestand.
- De grafiek op de volgende pagina toont de ontwikkeling van het ziekteverzuim van de vier grote zorgbranches voor de jaren 2020 en 2021 in Drenthe. In 2020 lag het gemiddelde ziekteverzuim van deze branches op 7,2%. Afgelopen jaar liep het gemiddelde ziekteverzuim op naar 7,8%. De gehandicaptenzorg had over 2021 gemiddeld genomen het hoogste verzuim met 8,6%. In de GGZ is het verzuim het laagst met 6,2%. Ten opzichte van 2020 (6,6%) is het gemiddelde verzuim zelfs gedaald in deze branche.

Ontwikkeling verzuimpercentage zorgbranches Drenthe 2020-2021

Bron: Vernet februari 2022

Opleiden en ontwikkelen: instroom mbo-onderwijs zorg en welzijn daalt, voor hbo en wo wel een stijging

- Ongeveer 64% van de werknemers in de Drentse zorg- en welzijnssector volgde afgelopen jaar een vorm van scholing, in 2019 was dit nog 71%. Het kan gaan om een korte training, maar ook om een kwalificerende opleiding op een hoger functieniveau.
- Afgelopen schooljaar (2020/2021) daalde de instroom in mbo zorg- en welzijnsberoepsonderwijs voor het eerst in vijf jaar. De instroom in andere mbo-opleidingsrichtingen daalt al langer. Het aandeel mbo-studenten (36%) dat voor een zorg- of welzijnsopleiding kiest, is groter dan vijf jaar geleden (31%).
- De instroom van Drentse studenten in het zorg- en welzijnsberoepsonderwijs op hbo- en wo-niveau steeg behoorlijk afgelopen studiejaar (2020/2021). Deze stijging was ook groter dan de procentuele toename in de hbo- en wo-opleidingen in de andere opleidingsdomeinen. Z'n 41% van de Drentse hbo-studenten kiest voor een opleiding in de richting van zorg en welzijn, in het wo is dit 22%.

Drenthe instroom beroepsonderwijs						Trend	
Studierichting / studiejaar	2016-'17	2017-'18	2018-'19	2019-'20	2020-'21*	2016-'17/2020-'21	2019-'20/ 2020-'21
mbo zorg en welzijn	2.400	2.630	2.820	2.850	2.740	14,2%	-3,9%
mbo geen zorg en welzijn	5.240	5.190	5.150	5.020	4.880	-6,9%	-2,8%
hbo zorg en welzijn	1.210	1.370	1.390	1.510	1.690	39,7%	11,9%
hbo geen zorg en welzijn	2.160	2.280	2.330	2.390	2.480	14,8%	3,8%
wo zorg en welzijn	210	170	240	230	300	42,9%	30,4%
wo geen zorg en welzijn	700	840	890	950	1.070	52,9%	12,6%

* de instroomcijfers over studiejaar 2020-'21 zijn voorlopige cijfers

Arbeidsmarkprognose t/m 2031: 5.400 medewerkers tekort voor groeiende zorgvraag

- Dit jaar wordt een personeelstekort van ongeveer 1.900 medewerkers in de Drentse zorg- en welzijnssector verwacht. Naar verwachting loopt dit tekort op naar 5.400 medewerkers in 2031. Als gevolg van ontgroening en vergrijzing groeit het zorggebruik en de vraag naar zorg- en welzijns personeel in Drenthe. Het aanbod van zorg- en welzijn professionals groeit nauwelijks meer door diezelfde ontgroening en vergrijzing, waardoor het Drentse personeelstekort toeneemt.
- De grootste tekorten worden verwacht voor de Drentse verpleeghuizen, ongeveer 2.600 werknemers in 2031. Naar verwachting ontstaat de meeste schaarste aan verzorgenden, voor deze functiegroep wordt het grootste personeelstekort verwacht in Drenthe.

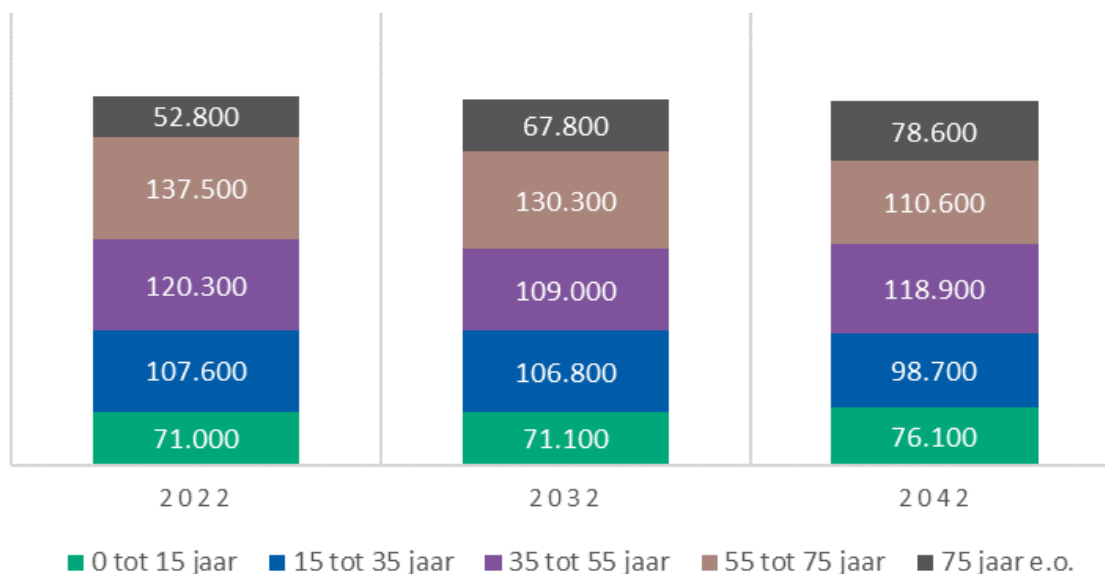
Verwacht personeelstekort zorg & welzijn			Top 3 personeelstekort Drenthe	
Regio:	2022	2031	Functiegroep:	2031
Groningen	-1.800	-6.400	1. Verzorgende (mbo-3)	-1.500
Friesland	-2.100	-6.700	2. Verpleegkundige (mbo-4)	-900
Drenthe	-1.900	-5.400	3. Verlos en verpleegkunde (hbo-6)	-200
Noord-Nederland	-5.800	-18.600	3. Helpende zorg en welzijn (mbo-2)	-200
Nederland	-49.200	-140.200		

Demografische ontwikkeling: er is sprake van ontgroening en vergrijzing in provincie Drenthe

- De verwachte leeftijdsopbouw van de provincie Drenthe verandert sterk de komende jaren. Er is namelijk sprake van ontgroening en vergrijzing. Dit betekent dat de potentiële beroepsbevolking de komende jaren afneemt, terwijl de leeftijdsgroep van 75 jaar en ouder juist sterk toeneemt. In die leeftijdsgroep is de zorgvraag het grootst.
- De totale bevolking krimpt in 2042 in Drenthe met 6.300 mensen (-1,3%), maar het aantal mensen met een leeftijd van 75 jaar en ouder neemt sterk toe met 25.800 mensen (+48,9%). Het aantal mensen in Drenthe in de leeftijd van 15 tot 75 jaar neemt daarentegen af met 37.200 mensen (-10,2%). Deze afname van de beroepsbevolking ligt procentueel gezien een stuk hoger dan in heel Nederland waar deze in 2042 naar verwachting met 469.100 mensen (-3,5%) afneemt.

Bevolkingsprognose Drenthe					
Leeftijd	2022	2032	2042	2022-42	% 2022-42
0 tot 15 jaar	71.000	71.100	76.100	5.100	7,2%
15 tot 35 jaar	107.600	106.800	98.700	-8.900	-8,3%
35 tot 55 jaar	120.300	109.000	118.900	-1.400	-1,2%
55 tot 75 jaar	137.500	130.300	110.600	-26.900	-19,6%
75 jaar e.o.	52.800	67.800	78.600	25.800	48,9%
Totaal	489.200	485.000	482.900	-6.300	-1,3%

BEVOLKINGSPROGNOSE DRENTHE

Bronnen

- ABF Research (arbeidsmarktprognoses)
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Vacaturesite ZorgpleinNoord
- Vernet (ziekteverzuim)

Meer informatie over deze publicatie

- Deze factsheet is een uitgave van Stichting ZorgpleinNoord. Publicatie uit dit werk is toegestaan, mits de gebruikte bronnen ook vermeld worden.
- Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met de onderzoekers van ZorgpleinNoord: Jort Voerman (j.voerman@zorgpleinnoord.nl) of Karin Doornbos (k.doornbos@zorgpleinnoord.nl)